

професійну, педагогічну, комунікативну, методологічну й емоційну гнучкість [10, с.375].

Висновок. Підготовка висококваліфікованих кадрів для охорони здоров'я – одне з пріоритетних завдань в Україні. Удосконалення медичної освіти, підвищення якості медичної допомоги – гостра потреба сьогодення, коли країна стала на шлях ринкових відносин. На сьогодні необхідне створення ефективної системи аналізу та контролю якості освіти у вищих навчальних закладах. Упровадження такої системи сприятиме загальному розвитку освітніх послуг, підвищенню іміджу вищого навчального закладу, створенню сприятливіших умов використання інноваційних технологій, випуску більш кваліфікованих спеціалістів, підвищенню ефективності діяльності навчального закладу в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вдовиченко Ю. П. Результати та перспективи впровадження кредитної системи в безперервному професійному розвитку лікарів та провізорів / Ю. П. Вдовиченко, О. М. Вернер, В. В. Краснов // Здоров'я жінки. – 2012. – №9(75). – С. 37 – 38.
2. Вітенко І. С. Організація навчального процесу та контролю його якості в умовах кредитно-модульної системи навчання на клінічних кафедрах вищих медичних навчальних закладів / І. С. Вітенко, Г. В. Дзяк, Я. С. Березницький // Медична освіта. – 2010. – №1. – С. 41 – 44.
3. Ждан В. М. Інноваційні технології практичної підготовки лікаря в системі безперервної професійної освіти / Ждан В. М. // Медична освіта. – №3. – 2012. – С. 60 – 62.
4. Мазур М. П. Розвиток дистанційного навчання в Україні як складової інформатизації сучасного суспільства / Мазур М. П. // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2007. – №1. – С.71 – 75.
5. Луговий В. І. Якість вищої освіти: виклик для України / В. І. Луговий, Ж. В. Таланова // Вища освіта України. — 2012. — № 3 (Додаток 2), т. 1. — С. 5 – 9.
6. Пікуль К. В. Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах / К. В. Пікуль, Л. Є. Бобирьова, В. І. Ільченко [та ін.] // Матеріали Всеукраїнської навчально-методичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах». – Полтава, 2018. – С. 31 – 32.
7. Рейтмаер М. Є. Інтеграція України в Європейський простір вищої освіти. Основні переваги і недоліки / М. Є. Рейтмаер // Галицький лікарський вісник. – 2012. – Т.19, №4. – С. 115 – 118.
8. Семкович Я. В. Дистанційне навчання як інноваційна форма організації післядипломного навчання лікарів / Я. В. Семкович // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2014. – №7. – С. 49 – 50.
9. Старча Т. М. Сучасні завдання вищої медичної освіти та кадрового забезпечення реформування галузі / Т. М. Старча, О. П. Волосовець, І. В. Ключенко [та ін.] // Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції «Реалізація Закону України «Про вищу освіту» у вищій медичній та фармацевтичній освіті України». – Тернопіль, 21 – 22 травня 2015р. – С. 5 – 7.
10. Ященко Е. М. Якість вищої освіти в контексті євроінтеграції / Е. М. Ященко // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. – Додаток 1 до вип. 31, т. II (44). — К. : Гнозис, 2013. — С. 374 – 384.

УДК 378.578+579+632.938

Полянська В. П., Звягольська І. М., Гончарова О. О., Яцкевич М. Г.
ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава
ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
У СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ
ТА ІМУНОЛОГІЇ

Стаття присвячена провідним напрямкам формування інформаційної компетентності студентів під час вивчення мікробіології, вірусології та імунології. Майбутній фахівець має оволодіти навичками самостійного й

усвідомленого засвоєння знань, формування інформаційної зрілості, відбору інформації, її узагальнення та перетворення в знання. Проаналізовані складові навчально-методичного комплексу та вказані провідні напрями інформаційних технологій.

Ключові слова: компетентність, компетенція, інформаційна компетентність, інформаційні технології.

Стаття посвячена основним напрямкам в формуванні інформаційної компетентності студентів при изучении мікробіології, вірусології та імунології. Будущий спеціаліст повинен оволодіти навичками самостійного та осознанного усвоєння знань, формування інформаційної зрілості, відбору інформації, її обобщення та превращення в знання. Проаналізовані складові частини навчально-методичного комплексу та вказані основні напрями інформаційних технологій.

Ключевые слова: компетентность, компетенция, информационная компетентность, информационные технологии.

The article is devoted to the main directions in the formation of information competence among students during the study of microbiology, virology and immunology. The future specialist must master the skills of independent and informed acquisition of knowledge, formation of informational maturity, selection of information, its generalization and transformation into knowledge. The components of the teaching-methodical complex are analyzed and the main directions of information technologies are indicated.

Key words: competence, competence, information competence, information technologies.

Сучасний етап розвитку суспільства, його перехід від індустріального до інформативного окреслює перед системою освіти розв'язання нових проблем у підготовці таких фахівців, які здатні ефективно жити і працювати в умовах, коли інформація, знання, інформаційно-комунікаційні технології стають важливим ресурсом, а також рушійною силою соціально-економічного, технологічного і культурного розвитку суспільства. Під час навчання майбутній спеціаліст має оволодіти навичками самостійного й усвідомленого засвоєння знань, формування інформаційної зрілості, відбору інформації, її узагальнення та перетворення в знання [1, с. 250]. У цьому контексті кожна сучасна людина мусить мати певний рівень інформаційної компетентності та інформаційної культури.

За сучасними уявленнями, компетентність – це володіння людиною відповідною компетенцією, що містить її особистісне ставлення до предмета діяльності. А компетенція – це сукупність взаємопов'язаних якостей особистості, які задані для відповідного кола предметів і процесів і необхідні для якісної продуктивної дії відносно них. Отже, компетенція – це задана вимога, норма освітньої підготовки особистості, а компетентність – реально сформовані її особистісні якості та мінімальний досвід діяльності [4, с. 59].

Інформаційна компетентність – це якість особистості, яка передбачає наявність знань і вмінь у галузі роботи з інформацією і застосування ІКТ, а також здатність, готовність і досвід використання засобів ІКТ для розв'язання інформаційних проблем, для самостійного здобуття знань із будь-якого сегмента інформації.

Складовими інформаційної компетентності є інформаційні компетенції, які за напрямами залежно від мети і форми роботи з інформацією можна згрупувати таким чином (рис.1).

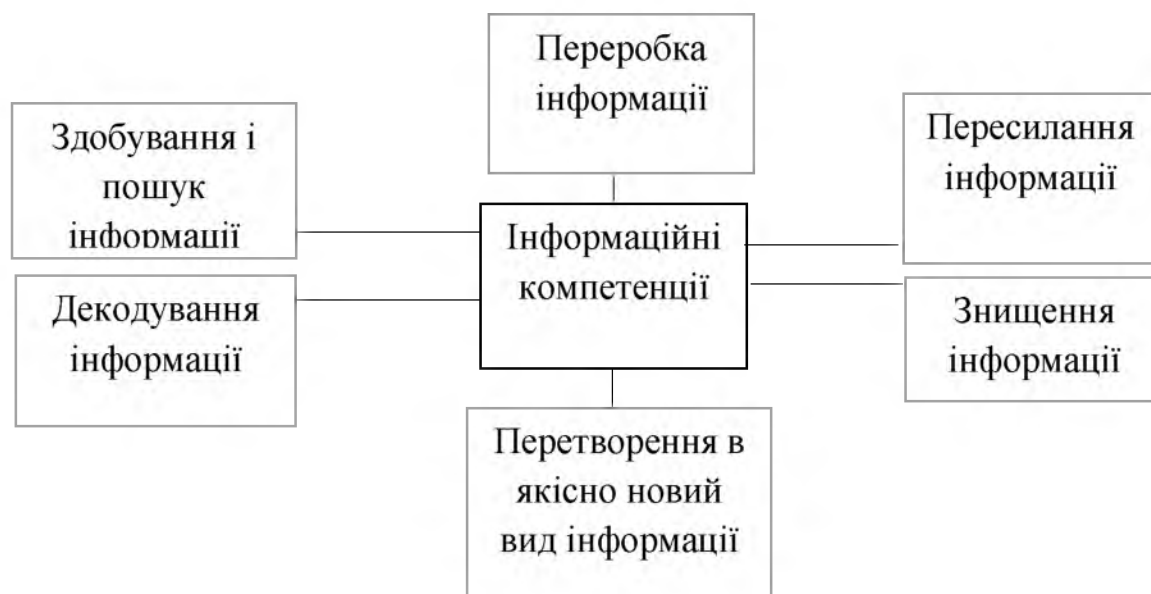

Рис. 1. Спрямованість компетенцій залежно від мети і форми роботи з інформацією

У процесі освітньої діяльності кожен студент бере участь у:

1. Пошуку інформації (використання ресурсів Інтернету, робота з пошуковими системами, відкритими мультимедійними енциклопедіями, базами даних різного профілю та структуризації тощо);
2. Обробці інформації (аналіз пошукового завдання, визначення необхідних джерел, перевірка достовірності (валідності) отриманого матеріалу, перетворення форматів, складання резюме / дайджесту);
3. Поданні інформації (робота з графічними і текстовими редакторами, публікація результатів в Інтернеті, завдання на розробку мультимедійної презентації);
4. Передаванні інформації (до цієї компетенції належить представлення власних робіт, захист рефератів, використання різних носіїв інформації і комп'ютерних телекомунікацій), тобто більшості з інформаційних компетенцій.

Для успішної реалізації створення інформаційної системи навчально-методичних матеріалів на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології ВДНЗУ «УМСА» створено навчально-методичний комплекс (НМК), що втілює в собі технологію формування професійної, інформаційної та комунікативної компетенцій студентів і є імпульсом формування переконаності в необхідності знання предмета [2, с.129]. Навчально-методичний комплекс охоплює програму з дисципліни, методичні розробки практичних занять і лекцій, навчальні посібники з мікробіології, вірусології та імунології, тематичні плани, питання до складання підсумкового модульного контролю та семестрової підсумкової атестації, літературні джерела й інформаційні ресурси, тестові завдання формату «Крок 1». Одним із напрямів інноваційних технологій у підготовці студентів є викладання навчального матеріалу в супроводі лекцій-презентацій. Ці проекти реалізуються з використанням найбільш популярних програм – Power Point і Macromedia Flash. Застосування мультимедійних презентацій створює належні умови для підвищення

ефективності розумової діяльності студентів, підвищує мотивацію, пришвидшує можливість сформувати в студентів усвідомлені теоретичні й віртуально-практичні знання з мікробіології, вірусології та імунології, створює комфортні навчально-емоційні умови для тривалого усвідомленого збереження в пам'яті одержаної інформації.

Необхідно також зазначити залучення студентів до використання Інтернет-ресурсу [5, с. 787]. Використання ресурсів мережі з підготовки до практичних занять, спілкування з колегами з інших міст, регіонів, обговорення проблем на освітніх форумах, обмін досвідом, участь у конкурсах – усе це сприяє розвитку інформаційної компетенції студента.

На кафедрі мікробіології, вірусології та імунології активно впроваджуються різноманітні сучасні форми науково-дослідної роботи зі студентами. Дослідницька самостійна робота передбачає написання рефератів за даною тематикою, підготовку мультимедійних презентацій, виконання під керівництвом викладача експериментальних досліджень. Студенти освоюють класичні й сучасні методи мікробіологічних досліджень, поглиблюють теоретичні знання з предмета, формують науковий підхід до розв'язання проблем, що можуть виникати в лікарській діяльності [3, с.301].

Натепер інформаційна система освітнього середовища на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології забезпечується:

1. Розміщенням матеріалів НМК на Web-порталі кафедри;
2. Створенням мультимедійного супроводу до лекційного матеріалу;
3. Забезпеченням електронної бібліотеки академії навчальними посібниками з мікробіології, вірусології та імунології, базою тестових завдань до ліцензійного іспиту «Крок 1»;
4. Раціональним використанням комп'ютера й комп'ютерних засобів під час підготовки до практичних занять, пов'язаних з опрацюванням інформації, її пошуком і систематизацією (мультимедійні довідники, електронні підручники, Інтернет-ресурси тощо);
5. Використанням комп'ютера і комп'ютерних програм для контролю знань студентів;
6. Забезпеченням участі студентів у наукових конференціях, тематичних вікторинах, брейн-рингах, олімпіадах.

Отже, використання інформаційних технологій у викладанні мікробіології, вірусології та імунології дозволяє докорінно змінити організацію навчання студентів. Під час навчання майбутній лікар має можливість оволодіти всім спектром інформаційних компетенцій, які є компонентами інформаційної компетентності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Звягольська І. М. Про наступність змін освітняського середовища кафедри мікробіології, вірусології та імунології в умовах компетентнісного підходу підготовки медичних фахівців / І. М. Звягольська // Вісник проблем біології та медицини. – 2017. – Вип.4, т.3(141). – С. 250 – 254.
2. Полянська В. П. Впровадження сучасних технологій навчання на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» / В. П. Полянська, Н. П. Коваленко, Г. А. Лобань, М. О. Фаустова, Я. О. Басараб // Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах» (Полтава, 24 березня 2016 р.). – Полтава, 2016. – С. 129 – 130.

3. Фаустова М. О. Науково-дослідна робота студентів на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології як невід'ємна складова навчально-виховного процесу у вищих медичних навчальних закладах / М. О. Фаустова, В. П. Полянська, Я. О. Басараб // Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості освіти» (Тернопіль, 12-13 травня, 2016 р.). - Тернопіль:ТДМУ, 2016. – Т. 1. – С. 300 – 301.
4. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования / А. В. Хуторской // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58 – 64.
5. Шумакова Н. В. Инновационные технологии в системе профессиональной подготовки студентов / Н. В. Шумакова// Молодой ученый. – 2013. - №5. – С. 787 – 789.

УДК 37.014.4

Потяженко М. М., Люлька Н. О., Кітура О. Є., Настрога Т.В., Соколюк Н. В.

**ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава
ПІСЛЯДИПЛОМНА ПІДГОТОВКА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ МЕДИЦИНИ
НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ У КОНТЕКСТІ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ**

Розглядаються особливості організації післядипломної освіти лікарів-інтернів медицини невідкладних станів на кафедрі внутрішніх хвороб та медицини невідкладних станів із шкірними та венеричними хворобами ВДНЗУ «УМСА» відповідно до філософських концепцій освіти дорослих, концептуальних засад неперервної освіти, викладених у документах ЮНЕСКО, та в контексті нового Закону України «Про освіту».

Ключові слова: *післядипломна освіта, неперервна освіта, лікарі, швидка медична допомога, внутрішні хвороби, психолого-педагогічні засади формування фахівців.*

This paper considers peculiarities of the organization of postgraduate education of internship doctors of emergency medicine at the Department of internal medicine and emergency medicine with skin and venereal diseases of the UMSA in accordance with philosophical concepts of adult education, conceptual principles of continuous education presented in the documents of UNESCO and in the context of the new Law of Ukraine “On education”.

Keywords: *postgraduate education, continuous education, doctors, emergency medical aid, internal diseases, psychological and pedagogical principles of formation of specialists.*

Рассмотрены особенности организации последипломного образования врачей-интернов медицины неотложных состояний на кафедре внутренних болезней и медицины неотложных состояний с кожными и венерическими болезнями ВГУЗУ «УМСА» в соответствии с философскими концепциями образования взрослых, концептуальными основами непрерывного образования, изложенными в документах ЮНЕСКО, а также в контексте нового Закона Украины «Об образовании».

Ключевые слова: *последипломное образование, непрерывное образование, врачи, скорая медицинская помощь, внутренние болезни, психолого-педагогические основы формирования специалистов.*

У наш час в Україні склалася нова ситуація в освіті, зумовлена затвердженням Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року і прийняттям нового Закону «Про освіту» [1].